

1899. hétfő, június 26.

Budapest, III. évfolyam 146. szám.

Ara 2 krajczár.

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással.

Megjelenik minden este (vasárnap kivételével)

Árma Budapesten 2 kr., vidéken 2 kr.
Előfizetési ára:

Helyben házhoz hordva vagy vidéken
postai széküldéssel: egy hónapra 60 kr.

POLITIKAI NAPILAP
szabadalmazott számozással.

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda
V. ker., Honvéd-utca 4. szám.

Szerkesztési órák:
délelőtti 10 óráig délután 3 óráig.

Kiadóhivatal nyí a egész nap.
Szerkesztőségi telefon: 696.
Kiadóhivatali telefon: 382

Esti Hírlap

Budapest, június 26.

A kiegyezési javaslatot a Ház általánosságban és részleteiben is elfogadta.

Az új Nemzeti Színház.

Régen tudja mindenki, hogy a Nemzeti Színházat vagy újra kell építeni, vagy valahol más helyen új színházat építeni. Nem titok, nem új dolog. Évek óta vitatják is, hogy mi legyen, de megállapodni nem bírtak, egyetlen határozó lépést sem tettek. Ha egyet léptek, rögtön visszafelé is mentek. B. Bánffy minisztersége alatt több terv is készült és már ki is tűzték, hogy 1897-ben megkezdik a Nemzeti Színház újjáalakítását. A tervek elkészültek, a költségeket 400,000 forintra számították, roppant sokra, mert a rozoga épület megmaradt volna, a modern művészi igényeknek, a közönség kényelmének megfelelő színház még sem keletkezett volna. Rövid évekre tehát akkora pocsékolás esztelenégnél nem egyéb. Föl is hagytak vele. Ekkor helyet néztek ki az új Nemzeti Színház számára. Voltaképpen már régebben is oda gondolták az új Nemzeti Színházat a Belvárosnak lerombolásra kerülő, valamelyik pontjára, az új hidhoz vivő utvonallá, ahova a budai részekből is könnyen eljuthatni. A régi kuria

helyét tartották legalkalmasabbnak. Ebből sem lett semmi.

A jó alkalmat tehát ismét elhalasztották, hogy egy lerombolt városrészen helyet biztosítsanak valamely közintézetnek. Ezt a telek-spekuláció meg nem engedte most sem. A lapok hiába sürgették, hogy akár oda építik a Nemzeti Színházat, akár nem, de egy tisztességes terület fentartandó, ki tudja mire lesz jó. Most azután nincs alkalmas hely, a régi színházi épületben pedig sokáig maradni nem lehet.

Az intendáns ur azonban talált szép és jó helyet. Nem is valami nagy szemesség kell hozzá, hogy észrevegye valaki az Erzsébet-tér. Szemesség nem, hanem annál több bátorság, hogy valaki a beültetett szép tér beépítését egész komolyan indítványozza, akár a Nemzeti Színház kedvéért is. Keglevich István gr. intendáns pedig e mellett buzog. A gróf ur, mint intendáns, nagy tervező és reformátor. Tervei és reformjai eddig nagyon sok pénzbe kerültek, most az egyszer azonban jutányossággal argumentál. Mert ha az Erzsébet-térre épül a színház, nem kell vásárolni méregdrágán telket, ami az ő busás számítási elvénél fogva harmadfél millió forintnyi megtakarítás. Talán igaz is. Hanem ilyen számítással beépülhet Budapestnek az a néhány tere is, mely

csodálatos módon megmaradt a rengeteg köhalom közt, beépülhet csupa takarékoságból.

Köszönjük ezt a takarékoságot. Uj Nemzeti Színházra szükség van, de terekre szintén. Egyik szükségét ne állítsák szembe egymással, mert akkor csak az egyiket segítenek. Hiába vitatja az intendáns, hogy azért marad ott sétat hely is. Egy színház falai körül mindig lokális járás-keles és forgalom keletkezik, mely az épületen kívül is sok helyet foglal el. A szép tért megromtani, barbárság volna. A legelső színháznak ide költöztetése ellen szól az is, hogy a városnak egy nagy része vesztene vele, ahonnan meszi utat kellene megtenni a közönségnek. A Lipót-városnak már van színháza, az Operaszínház is ott a közelében. Három nagy színház jutna egymás közelébe és a Belváros, Józsefváros, Ferencz-város, Erzsébet-város elvesztené az ország első műintézetét. Az intendáns ur eszméje könnyű és kényelmes gondolat.

Komolynak venni nem lehet, csak mert hivatalosnak látszó ajtón került elé, azért kell gyorsan tiltakozni ellene és visszautasítani. Nálunk szeretik a kényelmes dolgokat s ha most a Nemzeti Színház hová építésének eldöntése csakugyan nehéz, könnyen lerázhatják magokról,

s a mi eleinte képtelenségnek látszik, hozzátörődnek.

Képtelen dolog először is a Nemzeti Színházat elvenni a pesti rész egy nagy felétől. Másodszor elpusztítani vele egy teret. Hol találjanak számára alkalmas helyet, honnan vegyék hozzá a pénzt, ez — elhiszszük — súlyos kérdés. És hozzá gonosz mulasztás, mert két-három év előtt még akadt volna hely a Belvárosban. Intézkedjenek azok, akiket az intézkedés megillet, a könnyelmű mulasztást elkövették. De ne tetézzék vele, hogy most a városban megint pusztítsanak egyet és külseje diszét megroncsolják. Akárhol a világon ha egy közintézetet állítanak, az a város külső hatásának emelésére történik. Elhiszszük, hogy szép lesz új színház, de agyoncsapni vele egy másik szépet — nó ez ugyan nem gyarapodás.

A Keglevich István gróf eszméjét, ha nem halva született volna, ugyis meg kellene fojtani.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése.

Régen volt a Háznak olyan hosszú napirendje, mint a mai. Harmincz pontból áll; huszonegy közötte mentelmi ügy.

Az üés elején Lukács László pénz,

Színházi krónika.

— Az Esti Hírlap eredeti tárcája. —

A Vigszínház, amely a téli színházak közül a legszorgalmasabb és még a legszezonalanabb júniusban is rendületlenül tartja előadásait, a mult héten érdekes eseménnyel kedveskedett a közönségnek. Az esemény fontosságát csak a benfentesek tudták kellőképp méltányolni és így az a nagy külvilág számára inkább csak rébusz maradt. Mi, mint akik arra vagyunk hivatva, hogy a publikumot a napi események tömkelegében mindenkor pontosan informáljuk, kötelességünknek tekintettük volna ugyan most is a talány felderítését, de a dolog annyira diszkrét jellegű, hogy csak hosszabb habozás után lett végleges az elhatározásunk. Elmondjuk tehát ugy, ahogy esett, de természetesen számítva olvasóink közismeretes titoktartására. Tehát hogy azután köztünk maradjon a szó!

A történet ott kezdődik, hogy az új Feydeau-bohózatnak, «A férj vadászni jár» címűnek minapi előadásán a színház szerepváltozást hirdetett. Az első előadásokon ugyanis Tapolczai, játszotta

az elmaradhatatlan fiatal sihedert, aki rokonaitól és egyéb ismerőseitől titoktartás fejében kisebb-nagyobb pénzösszegeket akar kivásálni. Tapolczai oly találoán domborította a jeles ifjút, hogy mindenkicsodálkozott, amikor egyszerre csak Győzőnek, ennek a figyeimreméltó tehetségű fiatal színésznek adták ki a nagyreményű fiatal ur szerepét, Sietünk megjegyezni, hogy Győző szintén becsülettel oldotta meg a feladatát: ő is sikerrel pumpolt a nagybátyjától ötszáz frankot, a publikumtól pedig tapsokat. De mégis: mi lehetett az oka az új szereposztásnak? Hisz az ilyesmi rendszerint csak akkor történik, ha a direktor duzzog a primadonnájával? . . . Megadjuk rá a választ. Tapolczai, a szeretetreméltó naturburs boldog családapa lett; a családapák pedig — ugylük — hogy odahaza maradjanak, ha a familiájuk ilyeténképpen egy nagyreményű csemetével gazdagítja ezt a szegény hazát!

Szintén nem utolsó jelentőségű dolog volt a mult vasárnapi vizsgaelőadás, amikor Gál Gyula derék tanítványai előadták Göngyi Izsónak «Irma öröksége»

című színművét. Hogy Göngyi Izsó sokoldalú ember, azt mindenkitudja; hiszen köztudomásu dolog, hogy a hajdani híres Goldstein Számi most sorra csinálja az ő kis kabinetalakításait epizód szerepekben, sőt a rossz nyelvek azt beszél-lik, hogy az említett művész a kártya, dominó és alsós kaláber című csunya szenvedélyeknek is nagy szakértelemmel és ügyességgel hódol. Ime, most a Vigszínház növendékei egy új adaléket szolgáltatottak Göngyi élettanához: bemutatatták őt a fővárosi publikumnak, mint egy érdekes, jó darab szerzőjét.

Taps volt természetesen bőven, akár valami más, esti premieren. De a komor szerző komor maradt. Mintha lemondott volna az irodalmi ambíciókról. Végre az előadás után kiderült a titok nyitja. Gyöngyi ugyanis kellő méltósággal felvette az írói tantiémet, amiatán szomoruan így sóhajtott fel:

— Hej, mért hogy nem adnak tantiémet a szabadjegyek után is.

Az «írói tantié» ugyanis 13 forint 15 krajczár volt . . .

A budai aréna, amely némi tulzássa Fővárosi Színkörnek nevezi magát, sorra

lepteti fel a jelesebbnél jelesebb vendégeket. Ujházi mester diadalai után Blaháné gyönyörködteti a «Politikus szatócs» és a «Márvány menyaszszony» törzs közönségét; majd pedig Hegedüs Gyula fog vendégszereplni, mint színész és — drámaíró. Az élmes direktor szóval jól megcsinálta a műsorát és a fővárosi tiz kerületéből budára zárandokoló közönségnek mindig akad mit látnia.

A vendégszereplések ez epidemiájában mondotta panaszkodólag Makó egy elhanyagolt művésze:

— Mikor lépünk már fel egyszer mi a társulat is, nem bánom, ha csak mint vendégek is?

Az óbudai Sulamith előadás alkalmából kérdezte egy humoros habitué:

— Milyen messze van a budai-színkör a Kisfaludy-színházról?

— ?

— Mint Makó Jeruzsálemről . . .

A Városligeti-Színkörben végre megtörtént az elmaradhatatlan «fővárosi életkép», mely soha se hiányozhatik egy művelt színigazgató asztalán. Az

ügyminiszter három törvényjavaslatot nyújt be. Ezek:

A sörfogyasztási adó eltörlése mellett behozandó söradóptólékról.
Az égetett szeszes folyadékok után fizetendő szeszdóptólékról és a szeszforgalmi adó megszüntetéséről.
Előterjesztés az Osztrák-magyar Bank szabadságának meghosszabbításáról.

Egy sereg mentelmi ügy.

A mentelmi ügyek tárgyalására térnek át. Kabos Ferencz előadó terjeszti elő a jelentéseket. Ezek szerint a Ház család büntetvével vádolta Csávolszky Lajos képviselő ügyében a mentelmi jogot felfüggeszti, ugyszintén Sima Ferenczet is, akit sikkasztással vádolnak. Becsületsértés és hatóság elleni kihágás miatt felfüggesztették. Ugyszintén felfüggesztetik Sima Ferencz mentelmi jogát, akit zsarolással rágalmozással és becsületsértéssel vádolnak.

Kulman Jánost nem adják ki. Lepényi Miklóst, akit sajtórendőri kihágással terhelnek, igen.

Felfüggesztették Sima Ferencz, aki okirathamisítással, csalással, sikkasztással és hitlen kezeléssel van vádolva.

Kossuth Ferencz és Rudnyánszky Béla ügye következik, akiket mint a Hunnia gépgyár vezetőit csalárd bukással vádolnak.

Kossuth Ferencz: Nem akarom, hogy valaha azt mondják, hogy én a mentelmi jog háta mögé bujtam, midőn kiadatásomat kérik. Teljes és legpéldásabb korrektséggel jártam el, az ügyben, amelyről szó van. Kérem a t. Házat, hogy adjon ki engem.

Ezzel Kossuth a teremből távozott és Schmidt Gyula a mentelmi bizottság elnöke áll fel szólásra.

Schmidt Gyula azt ajánlja, hogy a Ház tagadja meg Kossuth és Rudnyánszky kiadatását, mert ezek még a vállalat csődjé előtt leköszöntek igazgatói tagságukról.

Polónyi Géza ellenindítványt nyújt be, amely szerint a Ház Kossuth Ferencz és Rudnyánszky Béla mentelmi jogát ne függesztsze fel.

A Ház ezt elfogadja és Kossuthot és Rudnyánszkyt nem adja ki.

Ezután felfüggesztettek: *Forgách*

életképe, amelynek «Két ember tragédiája» a címe, természetesen Feld Mátyás írta, aki nemcsak színész és első költő, de házi költő is. A nagyreményű darabot nagy buzgalommal folyták a próbák. Koristák, karok, zenekar elismerésemelől odaadással gyakorolták a mondókáikat, úgy hogy a várt siker nem is maradt el.

Feld papától azután utólag megkérdezték, hogy bizonyos volt-e előre a sikerben, amire az érdekes külteki direktor így felelt:

— Hát én csak egyet nem szerettem volna; ha az a két ember, akivel tragédia történik, én lettem volna, meg a Matyi gyerek.

Végül határozott forrásból merített értesüléseink szerint megzafolhatjuk azt a légből kapott, kőszá hirt, mintha igaz volna, hogy a «Sulamith» első előadásán az összes páholyokat az Országos Kaszinó tagfelvívő bizottsága foglalta volna le.

Antal gróf, *Tisza* István gróf, *Olay* Lajos, *Bethlen* Balázs gróf, *Kubik* Béla, *Holló* Lajos, *Légrády* Károly, *Nopssa* Elek báró, *Endrey* Gyula, *Rakovszky* István, *Zeyk* Gábor, *Ivánka* Oszkár párviadal vétségével vádolva.

Sima Ferenczet, akit rágalmozással vádolnak, ebben az esetben nem adták ki, *Münnich* Aurélt azonban becsületsértés miatt igen.

Az utolsó ügy, *Pulszky* Agost képviselő által az országgyűlési képviselő mentelmi jog megsértésére vonatkozólag tett bejelentése tárgyalanná vált, mivel visszavonatot.

A kiegyezési javaslat.

A kiegyezési javaslat tárgyalásának folytatására térnek át. Az általános vitát szombaton fejezték be. A zárószó Polónyi Gézáé illéti.

Polónyi záróbeszéd.

Polónyi Géza a miniszterelnök szombati beszédére reflektál. Elsőben kijelenti és elismeri, hogy a miniszterelnök a parlamenttel szemben helyes nyíltsággal és korrektséggel járt el. (Általános helyeslés.)

Altér az ő, meg pártja álláspontjának megokolására, miközben általános diskurzus támad.

— Kérem itt nem lehet beszélni. Eképpen kifárasztani nem engedem magamat — szól rá Polónyi a diskurálókra.

— Csendet kérek! képviselő urak! — figyelmezteti most az elnök is. A esend helyreáll és a szónok folytatja.

Polónyi Géza a külfölddel kötendő szerződésekre nézve kérde, hogy hol találunk olyan külföldet, amely megkösse Ausztriával és Magyarországgal a szerződést akkor, amikor Ausztriában a 14-ik szakasz állapota áll fenn és az ott szankcionálva nincsen. A külföld ilyen lavírozó állapotban levő államokkal szerződést nem köt.

Ausztria nem szövetségeshez illő módon mindenkor oda tör, hogy bennünket anyagilag megkárosítson. Ő ezt teszi minden téren. Itt van az, hogy papirpénzeinket járadékadóval sújtyák és lokális adóval is azontelül. Papírjainkat kizsorihtják az osztrák piacról. Es mi ezt nem viszonzhatjuk, mert szegények vagyunk, nincsen pénzünk, hogy osztrák papírokat vásároljunk.

— Bizony nincsen! sóhajtózik *Benyovszky* János gróf.

Polónyi: az alsó ausztriai tartományi főnök megtiltotta, hogy az ottani takarékpénztárak magyar értékpapírokat fogadjanak el letébe.

Ha a közös vámterületet védelmeznj akarja a tulsó oldal, akkor adjon biztosítékokat arra nézve, hogy ez az országot gazdasági válságba sodorni nem fogja.

Kikel az osztrák sajtó ellen, amely akkor, amikor *Szell* Kálmán Bécsben tárgyalt, a miniszterelnököt folyton-folyvátsértegette. Felmutatja a *Deutsches Volksblatt* május 26-iki vezércikkét ezzel a címmel «Hinaus». Ez *Szell* Kálmán miniszterelnöknek szólt, aki ekkor Bécsben tartózkodott.

Ugy tudom — szólt Polónyi, hogy a «Hinaus» czokit jelent.

Általános derűtség támad és mindenki *Olay* Lajos helyére pillant.

Polónyi pedig folytatja, hogy ilyen támadások megengedhetetlenek és a megnevezett ujság egyes passzusait olvassa fel. Így a lap *Szell* követelésére azt mondja, hogy «unverschämt»

És következnek ezután a szebbnél-szebb kifejezések: impertinent, lumpig stb. stb. a végén pedig az áll, hogy «hinaus». Ebből is látszik, hogy Ausztriában hogyan gondolkoznak felőlünk. És minél elterjedtebb ez a felfogás odaát, annál valószínűbb, hogy a viszonyosságot az osztrákok velünk meg fogják szakítani és annál nagyobb a szükségesség, hogy a kormány, nehogy a dolog váratlanul érje, a vonatkozó intézkedéseket már most megtenni el ne mulasztssa.

A javaslat elvetését és határozati javaslatának elfogadását kéri. (Eljenzés az Ugron-párton.)

Es most a miniszterelnök emelkedik fel szólásra. Feszült figyelemmel hallgatják.

A miniszterelnök beszéde.

Szell Kálmán azért szólal fel, hogy a Polónyi által mondandókhöz néhány megjegyzést fűzzön, Polónyi azt mondja, hogy a reichsrath megvonhatja a 14-ik szakasz alapján kötött kiegyezéstől jóváhagyását és ezzel a kiegyezést bizonytalanná teszi.

Vagy elfogadják, vagy nem fogadják el. Ezekkel az esélyekkel, most foglalkozni nem célravezető dolog. Reméli, hogy elfogadják, mert ez az egyezkedés az ő érdeküknek is megfelel.

A vámközösség és önálló vámterületre tett nyilatkozatairól is akar szólni. Polónyi azt mondta, hogy ő ezeknek politikai jellegét tagadta. Ez nem áll, felolvassa erre vonatkozó két rendbeli beszédének vonatkozó szakaszait és ismétli, hogy a vámterület első sorban gazdasági kérdés, mert ha az önálló vámterület nem felelne meg az ország gazdasági érdekeinek, akkor semmiféle politikai tekintetek bele nem viszik abba a nemzetet soha.

Kijelenti azt is, hogy a Vaskapudiszbás rendezve van.

Ami az osztrák gyűlölködést illeti, igaz, hogy a magyar papírok ellen hadjáratot viselnek. A magyar kormány foglalkozik a kérdéssel és kész a jogos álláspontot megvédeni. a kérdést jogos és méltányos alapon megfejteni. (Általános helyeslés.)

A szavazás.

Szavazásra kerül most a sor. A Ház a szélsőbaloldalt kivéve a törvényjavaslatot általánosságban elfogadta.

Kossuth és Szinay határozati javaslatát elvetik, miután Polónyi Géza az ő határozati javaslatát visszavonja.

Es ezzel a részletes tárgyalásra térnek át, előbb azonban öt percnyi szünetet ad az elnök.

A részletek.

Szünet után a részleteket veszik elő.

Barta Odön beszél a címhez. A javaslat és a fogyasztási adók átutalása közötti összefüggéséről szól és kifogásolja, hogy a miniszterelnök azt állította, hogy ez a törvényjavaslat vivmány.

Szell Kálmán *Barta* Odön állítását igazítja helyre, *Barta* ismét a junktim kérdését veti fel és ezt össze akarja zavarni. *Barta* a pénzügyi bizottságban mást kérdezett és mást itt a Házban. Itt azt kérdezte, vajjon a jelen törvényjavaslat és a fogyasztási adók átutalása között van-e junktum. Es erre szóló ismételtlen azt válaszolja, hogy igenis van.

Azt is mondta *Barta*, hogy ez a törvényjavaslat nem vivmány. Szólo sohase mondta, hogy az vivmány. Miért állit tehát *Barta* olya, amit ő, szólo nem

mondott, nem állított. Vivmányról akkor beszélt, amikor összehasonlította a kereskedelmi szerződések egyidejű lejáratait, a vámtarifát. A törvényjavaslat a jognak a kidomborítása. (Helyeslés a jobboldalon.)

Kossuth Ferencz azért szólal föl, mert a zárószó jogával nem élt. Az általa felhozott érvek azonosak Polónyiéval és erre a miniszterelnök megadta válaszát. Foglalkozik *Apponyi* beszédével, aki azt vetette szemére a függetlenségi pártnak, hogy nem mutatta be azon politikának a kereteit, amelyeket az önálló berendezkedés esetén fel kellene állítani. A függetlenségi pártnak erre nézve megvan a programja. Csak az önálló vámterületben látja az ország boldogulását. A címet nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.)

A Ház a címet elfogadja.

Kossuth Ferencz az első szakasznál kifogásolja, hogy a cím nincs benne a bevezetésben.

Szell Kálmán szerint *Kossuth* diükultálni látszik a közjogi bevezetést. A szöveg egyformán minden részében kötelező.

A szakaszt elfogadják — jelenti az elnök.

Madarász József azonban kifogásolja, hogy az elnök nem szavaztat fölállással, tekintve, hogy a szélsőbaloldaltól «nem» kiáltások is hallatszottak, amikor a kérdés feltetett.

A Ház többsége ezután felállással is elfogadja a szakaszt.

Barta Odön a harmadik szakasz kihagyását indítványozza.

Madarász József csatlakozik *Barta* indítványához és kifogásolja, hogy ilyen fontos javaslatnak a tárgyalásánál a függetlenségi és 48-as párt részéről csupán 14-en vannak jelen. Ebből látja, hogy ez a párt nem teljesíti hazafiai kötelességét, Érti ez alatt a távollevőket.

— Ugy van! Ugy van! hagyják rá *Ugron* Gábor és *Polónyi* Géza, *Kossuth* Ferencz pedig fejével bólintgat.

Szell Kálmán nem tartja kihagyandónak a szakaszt és a többség megszavazza.

Kossuth Ferencz a negyedik szakasznál aggodalommal van e szakaszszal szemben, mert olyan kormánya lehet az országnak 1907-ben, mint volt a közelmultban. Ekkor pedig csakugyan lehetetlen, hogy az önálló vámterület valaha létesüljön.

Szell Kálmán: Az ország törvényei elég világosak. Teljes biztosítékát látja az ország érdekeinek ennél a szakasznál.

A szakaszt elfogadják.

Páder Rezső az ötödik szakaszról, a bekezdésnél a be nem tartása helyett ajánlja a meg nem tartása kifejezést.

Kossuth Ferencz szintén módosítást ajánl, amelylyel szemben *Szell* Kálmán *Páder* módosításához járul.

Pichler Győző tiltakozik *Madarász* Józsefnek a függetlenségi és 48-as pártól mondott kritikája ellen. Ehhez a vita keretén joga sem volt volna.

Madarász József tudja, hogy neki mint képviselőnek mi a joga. Nem a pártot támadta, hanem fájó érzelmének adott kifejezést, hogy a függetlenségi és 48-as pártnak oly számos tagja ilyen fontos kérdés tárgyalásánál nincsen jelen. Ezt most is fentartja és ismétli. Erre a szakaszt *Páder* módosításával

elfogadják, valamint a 6-ik utolsó szakaszt is.

Eljenzés hangzott fel erre a teremben. A törvényjavaslatot megszavazták holnap olvassák harmadszor.

Ezzel az ülés két óra előtt véget ért.

Uj törvényjavaslatok.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Lukács László pénzügyminiszter ma — mint azt már más rovatunkban is jeleztünk — három nevezetes, s különösen gazdasági helyzetünkre nézve kiváló fontosságú törvényjavaslatot nyújtott be. Az első az osztrák-magyar bank szabadságának meghosszabbításáról szóló törvényjavaslat kiegészítésére vonatkozó előterjesztés, a második *eltörése* az eddigi sörfogyasztási adónak, s ennek a söradópótlékkal való helyettesítésére, a harmadik az égetett szeszes folyadékok után fizetendő szeszdópótléokra és a szeszforgalmi adók megszüntetésére vonatkozó törvényjavaslat.

(A bankszabadság.)

A magyar kormány az osztrák kormányval megállapodott abban, hogy az osztrák-magyar bank szabadsága 1910-ig hosszabbítassék meg ugyan, de legyen módja annak, hogy a bankszabadság korábban is 1907. évi december 31-ével megszűnhet legyen. ha a monarchia két államának törvényhozásai ezentul nem tartanak fenn a vámközösséget. E megállapodások folytán az 1907. évi december 31-ike a monarchia két állama között fölforgó gazdasági kérdések összességére egyéges lejárati időpontot képez, amely időpontban tehát, ha a fűnebbi bontó föltétel beáll, a jegy-szabadság önmagától, vagyis minden további tárgyalás nélkül megszűnik. A változott viszonyok kiegészítő rendezést igényelnek.

A javaslat ennél fogva kimondja, hogy ha a monarchia két államának törvényhozásai a közösséget a vámközösségekben nem újítják meg, az Osztrák-magyar banknak 1910-ig meghosszabbított szabadsága 1907. évi december 31-én önmagától megszűnik.

A pénzügyminiszter felhatalmaztatik, hogy a szabadságnak 1907. évi december 31-én bekövetkező esetleges megszűnése tárgyában pótegyezményt kössön az Osztrák-magyar bankkal.

A pótegyezmény kimondja, hogy a magyar kormány a bankszabadság megszűnése esetén, a bank minden egyes részvénye után három évig évenként 22 koronát tartozik kárpótlásul fizetni az Osztrák-magyar banknak.

(A söradópótlék.)

Ez a törvényjavaslat kimondja, hogy az addig érvényes sörfogyasztási adó megszűnik s helyébe a söradópótlék lép, amelyet a söradópótlék elköltésére kell elszámolni, mint külön állami bevételt.

A söradópótlék tétele az, hogy belső földön készült sörlé után hektoliterenként és czukorkormérő fokozatként 80 fillért kell fizetni, külföldi után szintannyi, vagy a minőség tekintetbe vétele nélkül a sörnek minden hektoliterje után 10 korona fizetendő adópótlékképpen.

Ez a törvényjavaslat fontos azért, mert a sörfogyasztási adót, mely nem kedvez az olcsóbb sörök termelésének, eltörli. Az eltörölt törvény ugyanis aránylag súlyosabb adóval terhelte az olcsóbb sört, míg ez az olcsóbb sör termelésének kedvez.

(A szeszdópótlék.)

Ez a javaslat megszünteti a szeszdópótlék kiegészítő szeszforgalmi adót s helyébe a szeszdópótlékokat akarja behozni kiegészítő adóképpen. Lényege az, hogy minden égetett szeszes folyadék, mely után vámdíj vagy szeszdópótlék fizetendő, vagy mely a birodalmi tanácsban képviselt királyságok és országok vagy Bosznia és Hercegovina

területéről megadóztatlan hozatik be, minden hektoliter és szeszfok után 80 fillér adópótlékkal lesz megróva.

Ugyanígy eljárás alá esnek a mezőgazdasági szeszföldök terményei is, de ezek minden termelt hektoliter szesz után a szeszdópótlék bevételeinek terhére 2 korona jutalomban részesülnek.

Ez a törvény előnyös lesz különösen azért, mert azok a külön kezelési és ellenőrzési intézkedések, melyeket a jelenlegi szeszforgalmi adó tekintetéből alkalmazni kell, elmaradnak.

A képviselőház pénzügyi bizottsága a fentebbi törvényjavaslatokat e hónap 27-én kedden délután öt órakor tartandó ülésében tárgyalja.

Hegedüs anyjának temetése.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Hegedüs Sándor kereskedelmi miniszter édes anyját, özvegy Hegedüs Sándornét tegnap délután három órakor temették Kolozsvárra. A temetés nagy részvét mellett folyt le.

A Főtéren több ezer főre rugó közönség várta a temetési menetet, mely fél négy órakor indult meg. Ekkor megkondultak a város összes templomainak a harangjai felekezeti különbség nélkül és elindult lassan, ünnepélyesen az óriási gyászmenet. A menetet a siketnéma-intézet növendékei nyitották meg, utánuk következtek: Kolozs megye, Kolozsvár tisztikara, a tábla, a törvény-szék, a posta- és táviróigazgatóság és hivatal, az egyetem, az államvasúti üzletvezetőség, az ügyvédi kamara, a hitfelekezetek, a kereskedők és földművesek daloskora a kereskedelmi és iparkamara, az ipari szakiskola, az erdélyi magyar közművelődési egyesület, az iskolák és a jótékony egyesületek.

Ezután jött egy gyászkozi, melyet szebbnél szebb számtalan koszoru borított. A család koszorui magán a hatlovas halottas kocsin voltak elhelyezve, melyet a család tagjai nyomon követtek. A Hegedüs család után hosszú kocsisorban Kolozsvár legelőkelőbb hölgyei jöttek.

A temetőben a halottat férje mellé temették a család külön sirkertjébe, amely nincs messze Jósika Miklós báró és neje sírjától. A sír felett Kenessey Béla püspökhelyettes és Szász G-ró lelkész mondtak megható gyászbeszédet, a kolozsvári dalárdák pedig gyászdulókat énekeltek.

A délelőtti folyamán a következő küldöttségek fejezték ki részvétüket a gyászoló családnak: A miniszter választókerülete Haller elnöklésével, a Mária-Valéria arváház Zsigmond Dezsőné vezetésével, a kolozsvári jótékony nőegyesület Ferencz József püspök neje vezetésével, az erdélyi magyar közművelődési egyesület Beldi Akos gróf vezetésével, az orthodox izraelita hitközség Smiel Dávid vezetésével.

A miniszter a mai napot még Kolozsvárra tölti.

A gyászoló család az elhalt urnóról a következő gyászjelentést adta ki:

Alólirottak fájdalomtól megtört szívvvel jelentik a maguk, valamint a közelebbi és távolabbi rokonok nevében, hogy a forrón szeretett anyja, illetve testvér, anyós és nagyanya özv. Magyarzákódi Hegedüs Sándorné Kövendi Váradi Anna élete 79-ik, hitvesi gyászának 33-ik évében, véglényen-gülés következtében folyó hó 23-án délelőtti egynegyed 11 órakor elhunyt. A megdicsőültnek porhüvelyé e hónap 26-án dé-

után 3 órakor fog az ev. ref. egyház szertartása szerint kismester-utca 9. számú házából a köztemetői családi sírkeribe férje hamvai mellé elhelyeztetni, mely végtisztességre a résztvevő barátok és ismerősök szomorúan meghívotnak. Adás drága emlékének, béke porain! Kolozsvárra, 1899. június 24. Hegedüs Sándor, m. kir. kereskedelmi miniszter, Kolozsvár sz. kir. város I. kerületének orsz. képviselője; Hegedüs István dr. budapesti egyetemi tanár; Hegedüs Béla, budapesti főgymn. tanár; Hegedüs Ana, dr. Jánosi Béláné; Hegedüs Ilka, Bodor Gézáné, mint gyermekei, Váradi Amália, mint egyetlen testvér, Hegedüs Sándorné, Jókai Julián, Hegedüs Istvánné, Indali Ida, Hegedüs Béláné, Kolozsváry Boriska, mint menyei, Jánosi Béla dr., budapesti főrealskolai tanár, Bodor Géza, ev. ref. lelkész, mint vejei. Hegedüs Loránt dr. orsz. képviselő, Hegedüs Sándor m. a. mérnök, Hegedüs Rózsika, Hegedüs Irénke és Arthur, Jánosi Béla, László és Margit, mint unokái.

Az új kabinet.

Az új kormány tegnap ismét minisztertanácsot tartott az Elyesé palotában. A minisztertanácsban megállapították a kormány nyilatkozatának a szövegét, melylyel a képviselőház mai ülésén a kormány bemutatkozik. A nyilatkozat rövid és csak annak a bejelentésére szorítkozik, hogy a kormány végrehajtja a június 12-diki képviselőházi ülés programját s ki fogja fejteni, hogy a kormány mily főintézkedések mellett reméli a cél elérését.

Ezt megelőzőleg Waldeck-Rousseau miniszterelnök a kormány nevében a prefektusokhoz a következő körrendeletet intézte:

A miniszterium a kamara június 12-iki ülésén elfogadott napirend alapján megalkult. A feladat, amelyet a miniszterium átvész, a köztársaság megvédése és ez kizár minden pártszellemet. Ez elegendő arra, hogy az ön magatartását meghatározza. Ertesítsen minden oly cselekményről, amely az intézmények tisztelgésére és a rend föntartására vonatkozik és szükség esetén járjon el sürgősen a maga felelősségére. Korábbi eseményekről nem kell jelentést tennie. A kormány számít hűségére.

Gallifet tábornok hadügyminiszter pedig a hadtestparancsnokságokhoz intézett körlevelet, melyben így szól:

»Nagy sajnálatomra kiléptem visszavonulásgomból, hogy az ország és a köztársaság kormánya iránt átvegyem a felelősséget a hadseregért. Ez megfizetés reám nézve és semmiképen sem aggaszt. Kérem önöket, ne feledjék, hogy én felelős vagyok a hadsereg vezetéséért; épp úgy mint önök nekem személyesen felelősek mindenért, ami a parancsnokságaik területén történik. Számítok önökre, épp úgy, mint önök számíthatnak rám.

Mai legújabb híreink ezek.

Paris, június 26.

A reggeli lapok azt írják, hogy a kamara mai ülésének eredménye nagyon kétséges. A mérsékelt lapok azt hiszik, hogy a kabinet ma rosszabb helyzetben van, mint tegnapelőtt. A tegnap tett intézkedések nem elégitettek ki mindenkiket. Azt mondják, hogy a többség akár a kormány mellett, akár ellene kicsiny lesz. A radikális lapok a tegnap tett intézkedéseket tökéletleneknek találják, de jellemzőknek a kormány ama törekvésére nézve, hogy a törvények tisztelgetést biztosítsa.

Az Echo de Paris biztos forrásból, arról értesül, hogy az új Dreyfus-pör

tárgyalása nem fog július 24-ike előtt kezdődni.

Az orosz diákeletből.

Nyugateurópai szempontból nem igen tudtuk az Oroszországban lezajlott diákzavargások okát. Nem nehéz ellakarni az igazi okokat s éppen ebben rejlik az, hogy sokan a diákzavargásokban politikai, anarchikus célokat látnak, vagy »lengyel intrikák» eredményét látják.

Második Sándor császár 1861-ben kibocsátotta orosz egyetemi statutumait. Ezek hatalmas haladást jelentettek és olyan elveket tartalmaztak, melyeket nálunk Magyarországon már régen felállítottak mint például a tanszabadság. Azonkívül tanárokat a professzorok kollegiuma választott a felsőiskoláknak, megalapították a diákbecsületbíróságokat s nem voltak tekintettel a felvételnél a jelentkezők vallására és nemzetiségére. Később azonban 1881-ben, már veszedelmeknek tartották az akadémiai szabadságot az államra nézve és III. Sándor császár másféle statutumokat bocsátottak ki, melyeket általában »rendőri statutumok»-nak csúfolnak. Ez a szabályzat az akadémiai szabadság legutolsó parányát is megsemmisítette. A diákbecsületbíróságokat megszüntették, az ifjúság mindenféle gyűlékezését tiltották, tanárokat és magántanárokat csak a miniszter nevezhetett ki. Zsidókat, katolikusokat (lengyeleket) csak igen kis számban lehetett felvenni a főiskolába.

Ez az elszántság, szerencsétlen törvény az oka minden zavargásnak, mely legutóbb kitört az orosz egyetemeken és mely annyira ifjú reményeit semmisítette meg. A legkisebb alkalom, melyre II. Sándor idejében nem is figyeltek volna, most általános nyugtalanságra, a rendőrség közbelépésére fogságba hurcolásokra és kitiltásokra vezetett. Egy-egy ilyen alkalmakkal feltáru minden hibája a rendőri statutumoknak, melyek megszüntetése egyik legfontosabb folyton visszatérő érdeke és követelése az orosz egyetemi ifjúságnak.

Miután igen kevés orosz főiskola van, a birodalom határai pedig igen kiterjedtek, majdnem a legnagyobb része a diákoknak nem támaszkodhatik a családjára. A klasszikus középiskolák, gimnáziumok és realsiskolák még nincsenek olyan messze a családok lakóhelyeitől, hogy a gyermekek elvesztenék a szülei házával való együttélésüket. De ha az ifjú magasabb tanulmányokra vágyik, a fővárosba, vagy más városba kell mennie, ahol egyetemek vannak és itt neki rendesen semmiféle ismerőse vagy rokona sincs. Nem is csuda tehát ha felkeresi a hazájabeiteket, volt osztálytársait, azokhoz közelebb húzódik és gyűléseik vagy kilátásai részese lesz. Az egy vidékről származók gyűlékezeteiből egész egyesületek fejlődtek ki, melyeknek tagjai szorosban összetartanak, bizalmi férfiakat választanak és ezek kezére kisebb segélypénztárakat bízna. Az orosz kormány, ahelyett, hogy ezeknek az egyesületeknek reádes szervezetet adott volna, vagy őket a gyűlések nyilvános megtartására kötelezte volna, rendőrileg beültette ezeket.

Mikor felveszik az egyetemre, minden diáknak kötelező írást kell adnia arról, hogy nem tagja semmiféle egyesületnek. Minden rendőri tilalom daczára is megmaradtak ezek az egyesületek sőt kifejlődtek. A birodalom majdnem minden egyetemen léteznek és összeköttetésben vannak egymással. Nem szolgálnak azonban semmi esetre sem politikai érdekek, s reádes körülmények közt ury a rektorátus, mint a tanárok elismerik őket, mert előnyeiket lehetetlen megtagadni.

Az orosz diák élete általánosságban igen szomorú. A legtöbb esetben szegény fiatal emberek, akik nehéz munkára, magánórákra és sovány ösztöndíjakra vannak utalva. Teljesen idegenek a nagy városokban, ahol minden támasz és segítség nélkül kénytelenek élni. És ehez az elhagya-

tottsághoz hozzájárul a rendőrség folytonos zaklatása, mely minden egyes diákban egy-egy titkos, eddig még meg nem csipett politikai bűnöst sejt. Ugy az egyetemen, mint otthon lépten-nyomon figyelik meg őket a rendőrség. Házkutatás, elfogatás, egy-egy kollégának váratlan, nyomtalan eltűnése napirenden van.

Ezekből aztán könnyen értheti meg mindenki, hogy bármelyik iskolának legkisebb, mozgalma mért őlt mindjárt oly óriási mérvet, mint azt legutóbb láttuk, amikor harminczötezer diák szállt egymásért síkra.

A pedellusokat eddig nem vették sokba az orosz egyetemeken. A tanárok szolgálainak tekintették és mint ilyen a diákok elkelkülözgettek cigarettáért, enni, inni valóért csekély borraivaló reményében. Ma nagy urak. Félmetesebbek mint az egyetemi rektor, mert őket bízta meg az orosz rendőrség a kémszolgálatnál. Szavukat feltétlenül elhiszik a hatóságok és jaj azoknak, akiket ezek a borraivaló vadászok feljelentenek.

TÁVIRATOK

Kihallgatás a trónörökösénél.

Bécs, június 26. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Ferencz Ferdinánd főherceg a Burgban ő Felsője képviselőjében külön kihallgatáson fogadta Missia bíborost, Pecci pápai testőrt és Celli pápai ablegátust.

Vasuti baleset.

Bécs, június 26. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A Müzzuschiába hajnalban két órakerkező személyvonat mozdonya hozzácsúszott egy tehervonat mozdonyához. Mind a két mozdony kiskilobt, négy utas és egy vonatkísérő könnyű sérülést szenvedett, két csomagszállító-kocsi pedig megrongálódott.

Badeni balesete.

Lemberg, június 26. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Badeni gróf tartományi marsallnak kocsisz közben megbokrosodtak a lovai, a gróf kibukott a kocsiból és eltörte egyik lábát.

Az olasz obstrukció.

Milano, június 26. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A Perseveranza azt írja, hogy a politikai rendszabályokról szóló királyi dekrétumot minden becsületes államférfi helyeselni fogja. A nemzeti intézményeket erőlyesen meg kell védeni, hogy néhány parlamentari anarkista féken tartassék. A nevezett nap szivesebben látta volna, ha a kamara erős akarral megváltoztatja a házszabályokat az obstrukció leküzdésére, de mivel ez nem történt meg, a kormányt, hogy a zsák-utcából kijusson, ehhez az egyetlen eszközhöz kellett nyulnia. A dekrétum arra inti a többséget, hogy hagyjon föl határozatlan magatartásával.

Tüntetések Zágrábban.

Zágráb, június 26. (Az *Esti Hírlap* távirata.) Zmaj-Jovanovics szerb költő ötvenéves írói jubileuma programmszerűleg és meglehetősen nyugodtan folyt le. Noha nagy tüntetésektől tartottak, mégis csak estefelé voltak kisebb tüntetések, amelyeket a rendőrség hamarosan elfojtott. Délelőtt a Szokol háza előtt összegyűltek ugyan diákok és munkások, de nyugodtan vtselkedtek. Csak estefelé léptek föl a tüntetők támadólag. Az éjszaka oltalma alatt követ, tintával és tojással dobálták meg a szerb templomot, az iskolát és a szerb községházát és sok ablakot bever-

tek. A rendőrség azonnal szétozlatta a tüntetőket és néhány embert letartóztalt. A Szokol előtt este kilencz óra felé nagy tömeg diák és munkás verődött össze és szidta a szerbeket, de tettelességre nem került a dolog. A rendőrség itt is erőlyesen közbelépett és szétozlatta a tömeget, miközben kardját is használta és néhány tüntetőt megsebesített. A diákok estélyt akartak rendezni a Kolo helyiségében, amely annak a teremnek a szomszédságában van, amelyben a szerb Beszeda van, de megtiltották az összejövetelt, mire a diákok Szelovics rektor ellen tüntettek. Egy század katonaság konszignálva volt, de nem lépett akcióba. Néhány zágrábi szerb poigár háza előtt is voltak kisebb tüntetések, de komolyabb következmények nélkül. Az eső meghusított minden nagyobb szabású tüntetést.

Transzvál háború előtt.

London, június 25. (Az *Esti Hírlap* távirata.) A Tantalos gőzhajó tegnap száz tonna tölténnyel és lövedékkel Fokvárosba indult. 500 ember, akiknek elindulását a múlt héten jelentették, június 8-án megy oda. Az Army Service Corpsnak 75 embere két tiszttel parancsot kapott, hogy készen legyen arra, hogy Fokföldre induljon.

Tallhegygyel.

Félreértés.

Vigjáték két jelenésben, szerző *Mariska* szobaleány.

Személyek:

Herman Ottó, tudós.

Herman Ottóné, irónő.

Kiss József költő.

Nő és) vendégek.

Férfi)

Mariska, szobaleány.

Történet: Hermann Ottóék lakán. Idő: A múlt hét.

1. jelenés.

(Nő és férfi vendégek érkeznek, *Mariska* ajtót nyit nekik és Herman Ottóék sziveslyesen üdvözik őket.)

Herman Ottó: Hozta isten! . . . hozott isten!

Herman Ottóné: Édesem; beh kedves, hogy eljöttél!

(Nő és férfivendégek szellemesen csevegnek a háziakkal.)

Mariska (az uzsonnához terít. — Kívül csevegés.)

Herman Ottóné. *Mariska*, csengettek: *Mariska* (ajtót nyit, majd visszatérve:)

A nagyságos Kiss József költő úr.

Kiss József (a küszöbön; párizsias meghajlással): Hőgyeim! . . . Uraim! . . .

Herman Ottó. Nini a Józsi! . . .

Mind: Jó napot Józsi! . . .

Mariska (a terítéshez el.)

Kiss József folytatja a szellemes beszélgetést a háziakkal és a vendégekkel, miközben a függöny legördül.

2. jelenés.

Két nappal később ugyancsak Hermann Ottóéknál. A háziasszony két nővendéggel cseveg.)

Mariska (belépve): Nagyságos asszony, kezeit csókolom, sehol se találok a Kiss József-utcát?

Herman Ottóné: A Kiss József-utcát?

1. Vendég: A Kiss József-utcát?

2. Vendég: Hát van Kiss József-utca?

Herman Ottóné: En soha a hírétsem hallottam!

A két vendég: En se . . . en se!

Herman Ottóné: Mit kerestél a Kiss József-utcában.

Mariska: A vasalónét, kezeit csókolom.

Herman Ottóné. Hiszen az a Jósika-utcában lakik . . .

Mariska (szégyenkezve): Igen is, kezeit csókolom, úgy tetszett mondani . . . De én csak nem szólíthatom a nagyságos Kiss József költő urat Józsiának!

Mind (nevetnek, miközben a függöny végleg legördül.)

VÁROSI ÜGYEK

A kivetett adók.

A szombaton kirótt III. osztályu kereseti adótelelekből közöljük a következőket:

IV. kerület: Mocsár Gyula 340, Czetz-wieser Miksa 460, Freud M. Béla 950, Szénássy Béla és Reimann Gyula 550, Kemény Ede Rosenbaum Adolf 1200, Wirth János és Sándor 620, Szalay József és Barla Barnabás 440, dr. Weisz Kálmán 420, Dorits Márk 36, özv. Sessler Samu 380, Stessel Nándor és Rózsa Vilmos 250, Lázár István 200, Doktor Károly dr. 70, Donáth Gyula dr. 80, Franke Pál 230, Paár János 500, Bieuer Samu dr. 110 korona.

V. kerület: Garai Károly 500, Oblath Gyula 300, Hoffmann S. V. 2460, Nagel és Breitner 1600, Schreyer Jakab dr. 1330, Ricz testvérek 10,000, Moser István 316 korona.

VI. kerület: Kanczler Gy. 306, Zwicker Simon 350, Goldstein Adolf dr. 114, Nobel Fülöp és Manó 368, Neumayer Lipót 246, Reitzer M. Miksa 389, Ledermann Mór 615, Seiner József és Klinger Adolf 581, Halász Jakab és Hochstädter József 658, Schwarcz Bertalan 228, Preyer David 535, Preyer Gyula 782, Blau Lipót 332, Eschleger Rudolf 1536, Weiner Károly 300, Ledner S. 416, Kanitz Adolf 220, Frommer Dániel 600, Hegedüs Adolf és Vámos József 654, Schuschny Henrik dr. 170, Weinberger Sándor 202, Friedmann Kálmán dr. 260, Bayer Antal 550, Hermann Lajos 229, Székely Zsigmond és Gelléri Mihály 215, Fáy Antal és Kiss Zsigmond 680, Klein József és Adolf 1424, Aufricht Sámuel 600, Kovács Vincze 416, Klein Ignác 268, Ziegler József 240, Back Sámuel 273, özv. Löwy Józsefné 200, Rabinek Bernát és Zsigmond 516, Sommer Albert és Dezső 724, Klein Márkus Márton 224, Weil Felix 1079, Schwarcz Vilmos 332 korona.

VII. kerület: Reitzer M. 292, Bölcsey Gyula 464, Steuer Sándor és társa 3120, Reisz Vilmos 710, Moszer J. Károly 200, Fleischmann Henrik 250, Bergi József 200, Szűsz István 700, Unrik Béla dr. 60, Kron-til Vilmos 268, Czarovszky Henrik 200, Grencsperger József 308, Frank Frigyes 216, Schaubach Károly 300, Steuer Vilmos 360, Wohlfahrt Jakab 235, Treu Frigyes 228, Palóczy Lajos 806, Stenger Imre 360, Wohlfahrt Jakab 235, Tren Frigyes 228, Palóczy Lajos 806 korona. Csihanek Zs. 270, özv. Práger Lipótné 320, Bánó Gyula 992, Puch Márton 1000, Schön Armin 700, Kutschera Szilveszter 243, Ruttkay Vilmos 236, Bien Samu 480, Klapka J. 402, Schwarcz Ignác 248, Schmid Konrád 227, Goldberg Zsigmond 400, Baader Mihály 200, Ramaseder Károly 500, Bürgermeister Venczei 516 korona.

VIII. kerület: Schinaszky János 394, Bányai József 400, Szauer József 502, Fisch Béla 200, Kohn Vilmos 380, Hecht Lipót 220, Bánóczy Miklós dr. 67 korona.

IX. kerület: Rózsa Jakab 248, Biehn János 1700, Győry István dr. 80, Natter Vilmos dr. 70, Milassin Vilmos dr. 133, Győry Elek 420, Zay Albert gróf 80, Weisz H. Sándor 200 korona.

TÖRVÉNY ELŐTT.

= **Splényi báró ügye.** A sokat emlegetett Engel-Splényi-féle borhamisítási ügyben Oláh András bíró befejezte az előnyomozatot s az összes iratokat indítvány tétel végett áttette az ügyész-séghez.

= **Királysértő kocsmárosné.** Nem hiába danolták a csécsi legények Jakubovicz Abrahámné csaplárosnéról, hogy «Hamis a liter ő nála», mert egy szép napon zöld-hajtókás fehér pitykés vitézek jelentek meg nála, s a felvett jegyzőkönyvben több rendbeli szabálytalanságot konstátáltak. A jeles asszonyság ékteien haragra lobbant, amikor értésére adták, hogy majd csak ezután jön a fekete leves, s tele torokkaj szidta a törvényt meg a királyt, aki ily igazságtalanság láttára szemet huny. A budapesti törvényszék ma a királysértő asszonyt három napi fogháza ítélte.

= **A szakácsné szerelme.** Harmadéve októberben mikor hazakerült a katonaságtól *Beszeki* István gombkötő legény, menten belészeretett *Szalay* Julia nevű szakácsnéba, akinek oly elhatározással udvarolt, hogy feleségül fogja venni. A nőnél éltebb leány azonban nagyon féltékeny természetű volt megáldva, mert már egy régebbi kedvesét; mint ma töredelmesen bevaló lottá, évekkal ezelőtt megvitriolajozta. Tizenhárom hónapig folyt közöttük a legbensőbb viszony, mikor legbensőbb viszony, mikor féltékeny leány egy alkalommal megpillantotta, hogy kedvese más lánynak udvarol. Eltökélte hát, hogy megöli a hűtlent, akiért annyit szabó kontót és vendéglői csechet fizetett. Elvitte a mitsem sejtő gombkötő szokott helyükre egy Damjanich-utcai vendéglőbe s ott egy itak mind a ketten mint a kefekötők. A legény teljesen lerészegedve ment a leány Felső erdősor-utcai lakására s mikor mély álomba merült *Szalay* Juli egy nagy konyhakéssel támadt rá, melyel több szurást ejtett hűtlennek hitt, kedvesén azután egy bárdal mért több ütést fejére. A lárma berohantak a házbeliek s a dühöngő furiát ártalmatlanná tették.

Gyilkosság kísérletének büntette miatt ma vont a felelősségre a féltékeny szakácsnét a törvényszék, ahol visszavonta a vizsgálóbíró előtt tett beismerő vallomását, hogy már napokkal azelőtt érlelődött meg benne a gyilkossági szándék s csak annyit vallott be, hogy mikor az ágy szelén ült s hosszasan nézte a horogoló csapodár férfit, valami gonosz szellem a kezébe adta a konyhakést többre azután nem emlékszik.

A sértett gombkötő legény, azt keseregte el, hogy ő mindig hű volt Juliskájához s nem adott okot a féltékenységre, pedig az őt folyton szekirozták. Mikor aztán az örökös dorgálást meguntta értésére adta, hogy ha ez tovább is így tart szakítani fog vele. A gyilkossági kísérletre nem emlékszik, mert mélyen aludt. Csak arra ébredt föl, hogy fejbe vagdalja valaki, a nyakát ért szurásról nem is volt tudomása azt csak másnap olvasta az újságba.

A tárgyalás folyik.

RENDŐRI HIREK.

= **Gombamérgezés.** A tegnapi gombamérgezés áldozata, özvegy Fuchs Ferencné és Teréz leánya már teljesen jól érzi magát és tullek minden veszedelmen. Ezzel a mérgezéssel kapcsolatosan

erélyes vizsgálat indult meg, hogy a baleset okát kiderítsék. A vizsgálat eddigi eredménye hogy a szegény asszony, mikor a gombát hazavitte fehérvári-uti lakására, egy máztaian vasedényben tette a tűzre és így könnyen meglőrténhetett, hogy az edényből kifejlődött vaséleg mérgezte meg a gombát, amit a szegény emberek azután megevettek. A központi vásárcsarnokban már két év óta nem történt hasonló eset, mert a gombák fölött való felügyelet oly szigorú, hogy a mérges gombák árusítása lehetetlen. Gombákat árusítani csak azoknak szabad, akik a «Gombaárusok nyilvántartása» könyvbe be vannak írva, akik reggel mielőtt áruikat a piacra vinnék, azok előbb kétszeres vizsgálat alá esnek. Előbb az erre a célra alkalmazott gazdasági akadémiát végzett hat csarnoktisztt vizsgálja meg a gombákat, a vizsgálat megtörténtéről jelentést tesznek Hembach Gyula vásárcsarnoki főfelügyelőnek, aki szintén átvizsgálja azokat és csak ezután kerülnek forgalomba. A mérges gombákat összetörök szemétre hagyják, amit azután másnap a szemetes kocsi el-távolítanak. A vásárcsarnok felügyelősege ma délután hallgatja ki a szerencsétlenül járt asszonyt és leányát.

Tolvajok a városligetben. Vasárnap délután működnek legerősebben a zsebtolvajok. Különösen pedig a Városligetben a «Wurstlprater»-ben, ahol a szép időben csak úgy hemzseg a sok kiránduló az egyes mutatványos bódék körül. A detektívek folytonosan járnak-kelnek a közönség között és szemmel tartják a gyanus alakokat, de azért mégis igen sok panaszerkezik a főkapitánysághoz, bár a zsebmetszőket a legtöbb esetben tetten érik. Tegnag is mintegy hat fejelentést tettek a rendőrségnek a városligetben történt zsebtolvajlások miatt. A detektívek sok gyanus alakot előállítottak, de nagyon nehezen lehet boldogulni velük, mert az alkalmi tolvajok kivételével, a többiek nem dolgoznak egyedül. A zsebmetszőt a falazók egész raja veszi körül; a kiknek csak egy feladatuk, hogy a lecsipett órát, láncot vagy a kiemelt tárgyat vil ámyorsan tovább adják. Olyan gyorsan végzik munkájukat, hogy a tettenéréskor már nincsen náluk a lopott dolog. A tegnapi letartóztatottak közül Katrincák József budapesti születésű tizenkilenc éves nőlen mnnkást tartottak fogságban, mert alapos gyanu merült fel, hogy a zsebmetszésekben tevékeny részt vett. Falazói segítségével azonban letartóztatásakor már csak két krajczárt találtak nála. A rendőrség most ez uton felhívja a közönséget, hogy a tolongásoknál és csoportosulásoknál vigyázzon a zsebeire.

Vasárnapi krónika.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Egész heti keserves munkával szerzett néhány garasát az alsóbb néposztályi rendszert szombat estétől vasárnap estéig szokta elmulatni, hogy aztán a jövő héten megint nyomorogjon. Amíg tart a pénz, addig folyik a pálinka és a felhevült ittas emberek verekedéssel fejezik be a mulatást. Tegnag is több helyen volt véres verekedés.

Ime a tegnapi nap véres krónikája. A Csömöri-ut 126. szám alatt levő korcsmában táncmulatság volt. Mulatozás közben Jannicska József kocsi néhány pajtásával összezdördült. A szóvitából verekedés lett, amelyben csakhamar az összes vendégek résztvettek. A korcsmáros tartott a vérontástól és rendőrök után nézett. Egy háromtagú rendőrorjárat ment éppen arra, amelyet behívott, hogy a verekedőket elválassza. Alig léptek azonban a rendőrök a korcsmába, amikor már a verekedők mind ellenük fordultak. A garázda legé-

nyek a rendőröket a földre teperték és botokkal, székekkel agyba-főbe kezdték útni. A válságos helyzetben végre Németh Antal 559. számú rendőrnök sikerült kardját kirántani és a neki támadó Kubik János napszámos főbe sujtotta. A támadó csoport erre megijedt és látva, hogy a löbbi rendőrök is kardot rántanak, futásnak eredt. A főzinkost, Jannicska Józsefet azonban mégis elfogták és a hetedik kerületi kapitányságra vitték. Kubik Jánost a segítségül hívott mentők bekötözték. A megszőkött verekedőket nyomoz-ák. A Murányi-utca 21. szám alatt levő vendéglőben az éjjel Orth Jakab aradi születésű 26 éves czipészsegéd Bajcsi József és Vermes Lajos mészáros-segédekkel együtt mulatott. Idogálás közben szóváltásba elegendtek. A vita hevében Orth egy szódásüveget vágott Bajcsi fejéhez, majd neki ugrott és zsebkésével összeszurkálta. A segítségül hívott mentők Bajcsit a Rökus-kórházba vitték, a könnyen megsérült Orthot pedig a rendőrök kísérték be.

Varga Pál bátyányosi születésű, 22 éves lovász pedig tegnap Bartha Norbert lovászt surkálta össze a Bulyovszky-utca 34. számú házban. Barthát a Rökus-kórházba vitték, Vargát pedig a rendőrség vette pártfogásába.

Meglőtt orvos.

(Az Esti Hírlap tudósítójától.)

Sajnálatos baleset érte tegnap Dirner Lajos dr. fővárosi tekintélyes orvost, aki jelenleg családjával kint nyaral a zugligetben. Tizenkét esztendő fának a Flaubert-puskája véletlenül elsült a golyó befuródott Dirner doktornak, a vigyázatlan fiu édes apjának hasába s veszélyesen megsebesítette.

A szerencsétlenségről, mely főváros-szerzte mély részvételt keltett, tudósítónk a következőket jelenti:

Dirner Lajos dr. családjával a Zugligetben, Remete-utca hatodik számú nyaralóban nyaral. Tegnag ünnep lévén, nagy társaság volt a nyaralóban. Míg a felnőttek a kertben levő pavillonban szivarozva beszélgettek, addig a gyermekek a közelben czelba lövöldöztek. Amint javában lövöldöznek Dirner Lajosnak a fia, észrevette, hogy a czeltábla leesett. Odaszólt az atyjának:

— Papa, állítsd fel kérlek a czeltáblát!
Dirner odament s felállította a czeltáblát. Ekkor történt a baleset. A fiu kezében levő Flaubert-puska hirtelen elsült. A lövés zajába vegyült Dirner jajkiáltása is, aki tántorogva, sápadtan hőrögte:

— Megsebesültem.

Ezzel végigzuhan a földön. Mire a megrémült vendégek odafutottak, eszméletét is elvesztette.

Bátyja, aki szintén orvos, felgombolta ruháját és konstataálta, hogy a golyó fivére hasába furódott, s minden valószínűség szerint nemesebb részeket is megsértett.

A súlyosan sérült orvost bevitték Dollinger tanár klinikájára, ahol még az éj folyamán veszélyes operációt végeztek rajta. Az operáció minden várakozáson felül örvedetesen sikerült. Dollinger tanár konstataálta, hogy a golyó nemesebb részeket nem sértett, s így a beteg állapota aggodalomra nem ad okot.

A beteg orvos ma egész naplázmentes, ez is csak a javulás stádiumát mutatja.

KÖLÖNFÉLEK

A t. Házból.

A jobb folyosó egyik sarkában két kormánypárti képviselő között ez a párbeszéd folyik:

— Ante, apud, ad, adversus elüljárók milyen esetet vonzanak?

— Accusativust.

— Milyen neműek a ragozhatatlan nevek?

— Egytől-egyig semlegesek.

— Heiyes. És most térjünk át a conversációra.

— Habeas ne scalprum? (Van-e késed?)

— Scalprum non habeo, sed soror mea habet unum librum. (Késem nincs, de nővéremnek van egy könyve.)

— Ventus et Excastr albo ministris hic sunt? (Szél és Fejérváry miniszterek itt vannak-e?)

— Idem adhuc non sunt, interim calcar turdi tinnit. (Még nincsenek itt, Rigónak azonban peng a sarkantyúja.)

— Oh ez a Széll Kálmán... ez a Széll Kálmán! Hogy tarr koponyáinkkal meg kellett ezt érnünk! — sóhajtoznak kettesben és folytatják a latin gyakorlatokat Ollendorf szellemes módszere szerint.

És ezt most muszáj. Széll Kálmán a gyengébbek kedvéért nem fordítja le latin mondásait, így tehát a gyengébbeknek kell odafanyalodniok, hogy ismét elővegyek a grammatikát. Szombaton meg már az történt, hogy amikor a miniszterelnök odasugta Barta Ödönnek: «Qui nimium probat, nihil probat», hevében Cicero nyelvén folytatta beszédét.

Polczner Jenő már is arra a közbeszólásra készült, hogy hát ime láthatja az ország, hogy a miniszterelnöknek oka van a titkolódzásra. Latinul beszél hogy meg ne érthessük.

A karzaton pedig egy csinos, pisze, orru leánygimnázista, aki Wlassics gondör fürteinek nézésébe merült, felrezen, amikor deák szó üti meg a fülét.

— Istenkém, biztos jelessem volna, ha tizedrészt annyit tudnék latinul sóhajt fel.

— Gabelsberger Markovits! Fenyvessy-Stolcze! könyörögj mi éretünk!

— imádkoznak szorongva a gyorsírók. A latin nyelvre nincsenek jelvényeik.

A kormánypárt is, az ellenzék is hűledezik.

— Befagyunk — suttojják itt is, amott is. — Hol helyeseljünk? — kérdik jobbról. Hol szóljunk közbe? — hangzik a szélsőbali padokban.

Széll Kálmán azonban hamar összeveszi magát és alighogy a magyar szóba csap át, máris élénk hesyeslésben és éljenzésben tör ki a jobboldal.

A lidércnyomás elült. A hónapok haza felé ballagnak.

— Be jó latin professzora volt — szól az egyik a másikhoz,

— Nem csoda, hogy olyan jó tud deakul, amikor Deák volt a nagybátyja.

— Te pajtás, melyek is az «is» végűeknél a kivételek?

— Panis, piscis, crinis, finis... finis... finis...

— Finis. Ugy látom, hogy ezzel a te latin tudományodnak is finis. Majd megkérdem odahaza a leányomat.

— **A királyné masszőze.** Erzsébet királyné, néhány év előtt, egy zárdában meglátott egy leányt, aki annyira meglétszett neki, hogy szolgálatába fogadta s magával vitte. Bécsben a leány egyik kiváló orvostanárnál oktatást nyert a masszirozás kényes mesterségében s kiképeztetése után ő masszirozta napjában kétszer a boldogult királynét. Ez a hölgy most mint a *Magyar Hírlap* írja — itt időzik Budapesten és Ferenczy Ida udvarhölgy megbízásából a budai várban összeszedi azokat a tárgyakat, amelyeket szolgálatában itt használt; ezeket is, mint a királyné egyéb dolgait, Bécsbe szállítják.

— **A legfiatalabb ezredes.** A taurisi (Perzsia) török fokonzul neje nemrégiben Taurus tartomány kormányzója, a trónörökös neje volt külön kihallgatáson. A perzsiai etikelt, úgy látszik, nem olyan szigorúak, mint a mieink, mert csak így képzelhető el, hogy a fokonzul neje két és fél éves fiaokáját is vihette az audienciára. Egyszerre csak bejelentik a trónörökösöt. A kedves gyermek meglétszett a jóvendőbéli sahnak és elkezdett vele mulatni. A kicsike gagyogása annyira mulattalta a trónörökösöt, hogy nyomban kinevezte a perzsa hadsereg tiszteletbeli ezredesének, elhozatta az ezredesi jelvényeket és azokat személyesen tűzte a parányi «tiszti ur» mellére.

— **Czipész és kovacs.** Tarnán történt e napokban, hogy Olsavszki András odaváló kovácmester műhelye előtt egy tüzes szekéren két kerekét illesztett. Éppen mikor elkészült munkájával arrament szomszédja, Szabó Béla czipész, ki b-szelgetésbe ereszkedve Olsavszkival lité erejével dicsekedett. A kovacs erre öt liter bort ajánlott fel neki, ha a két kerekű tengelyt fel bírja emelni. Szabó — aki nem tudta, hogy a tengely tüzes és akire az ajánlat inycsiklandólag hatott rögtön nekigyürkőzött a vastengelyt marokra fogta. Csakhogy a másik pillanatban már eszevesztetten szaladgált és fájdalmasan kiáltozott, mert a tüzes tengely mindkét tenyeréről nemcsak a bort, de még a húst is leperzselt. Olsavszki jól mulatott a szegény suszteren, aki a fogadásban előreláthatóan husz napig tartó súlyos testi sértést szenvedett.

Szent László-ünnep Kőbányán.

A kőbányai új plébánia-templomnak Szent László a védőszentje. Holnap kedden van e pátronus emlékünnepe és ebből az alkalomból a kőbányai új templomban reggel 9 órakor ünnepi szent mise és délután három órakor vesernye lesz. Az istentiszteletet Böscholt János Budapest-kőbányai plébános-helyettes tartja.

— **Segédjegyző mint báró.** Szántórol írják lapunknak, hogy e napokban egy ismeretlen uri ember nagy szenzációt hozott oda. Krizsanovszky Béla báró hadkiegészítő főmérnöknek mondta magát. Modorával nagy hangú beszédével csakhamar nagy tekintélyre tett szert egy a vendéglős, mint az volt vendégek előtt. Beszélgetés közben elmondta, hogy Szántó környékének tanulmányozására van kiküldve, mert az idei hadgyakorlatok ott lesznek, és ez alkalomra nem kevesebb mit öt élő fejedelem jön el Szántóra. A boldog szántóiak alig tudtak hova lenni nagy örömlükben és égig magasztalták a derek báró urat, aki ezt a titkot már most elárulta nekik. Természetes, hogy beszélgetés közben javában folyt a bor. A báró ur igen bőkezűen veridégelte meg hallga-

Maaponkint 50 koronás értéket sorsolunk ki, szombatonkint 400 koronásat. Az összes egy heti apszámok, akár megnyerték az 50 koronásértéket, akár nem, tovább játszanak a 400 koronára.

A visszatérés órájára már most is örült s elhatározta, hogy akkor olyan színben fog mutatkozni Jean előtt, hogyan az még sohasem látta.

Az igaz, hogy a visszatérés óráját az elmenetel órájának kell megelőznie de azon Thérése nem sokat aggódott.

Hogy lesz mint lesz végrehajtva a dolog, azon nem törte a fejét, azt gondolta magában, hogy majd megszugja a pillanat, mit csináljon tovább.

Az arabok azt tartják, hogy a bosszu olyan, ami elhülve már élvezhetetlen; a haragot és a sok bolondságot, ami ezzel jár, ezt mindig forrón szokták élvezni, de a baj csak az, hogy az áldozat és az, aki a gyötrelmet okozza, egyaránt szenvednek. A tizenhét éves kor éajta ostobaságai meg még sokkal inkább alkalmasak arra, hogy az illetőnek magának is sok szenvedést okozzának s bizony Thérése sem elmélkedett ezen a dolgon három napig a nélkül, hogy ne érezte volna hatását. (Folytatása következik.)

Felelős szerkesztő: **Kálnoki Izidor.**

Az Esti Hirlap sorsjátéka.

Az Esti Hirlapnak úgy előfizető, mint számonkint vásárló közönsége számára mindennap a törvény felügyelete alatt álló tárgy.

sorsjátékot rendezünk. Minden Esti Hirlap játéka *so pedig nem csapdán az aznapi száma való sorsolására, hanem az illető hétnél nagyobb sorsolásán is.* A rendes napi sorsjáték nyerevényének értéke 50 korona. A heti nyerevény pedig, amelyre az egész hét valamennyi napján, hétfőtől szombatig kibocsátott lapoké, 400 korona. E sorsolásunkra a m. kir. szabadalmi hivatalától 11,614. szám alatt kizárólagos

szabadalmunk van, a m. kir. lottófelügyeleti igazgatóság pedig 708. számú rendeletével adta meg vállalkozásunknak a pénzügy ható ág. engedélyt.

A mai nap kibocsátott lappeldányokra, a mai lap homlokán olvasható számokra a sorsolás a következő nap délelőtt tartatik Weimann Fülöp dr. kir. közjegyző Andrássy-ut 9. sz. II. emeleti irodájában s a sorsolás eredményét a huzás napján délután megjelenő számunkban közöljük.

Azokat a nyerevénylappeldányokat, amelyekért a nyerő 14 nap alatt három okból nem jelentkezik újra kisorsoljuk olvasóink között akkép, hogy ezek értékeiből tartalék-alapot képezzünk, melyből a heti nyerevényt 200 koronáról 400 koronára emeljük és a tartalék alap nagyságához képest időnként még nagyobbra szabjuk.

A nyertes lappeldány tulajdonosa nyomban megkapja a nyerevénylappeldányát, ha személyesen jelentkezik kiadóhivatalunkban, vagy pedig ajánlott levélben küldi be a nyertes Esti Hirlapnak azt a darabját, amelyen a lap homlokán a *csúszók között levő lottószáma és szám - lap két évet együtt tiszán és csonkítatlanul olvasható.* Gondunk volt arra, hogy valóban pénzügyi, mindenképpen becses és - szűkség esetén - azonnali pénze tehető nyerevénylappeldányokat adjunk.

Igy választottuk a rendes napi ötven koronás nyerevényekre a következőket: Női aranyóra lánczczal vagy férfi-nak való tulla ezüst óra, tulla ezüst lánczczal, vagy pedig vásárolhat a nyerő a megfelelő összegért neki tetsző férfi ruhákat Grossmann S.-nél (Bécsi-utca 5. sz.), vagy női ruhákat Berényi és Frankl-nál (Kossuth Lajos-utca 21. sz.)

A 400 koronás nyerevény a következő tárgyakból áll:

Férfiaknak: 1 dupla fedélű finom aranyóra, 1 arany láncz, szent-György tallérral, 1 gyémánt-gyűrű, 1 arany pecsét-gyűrű, 1 arany nyaklánc, 1 pár arany kézfogó, 3 db arany inggomb, 1 ezüst cigarettatartó, 1 ezüst gyújtató.

Női nyerevény: 1 dupla fedélű finom aranyóra, 1 arany derék-láncz, 1 arany láncz-arpercz, 1 arany nyaklánc szíval, 1 arany mellű drágakövel, 2 arany gyűrű drágakövel, 1 pár arany fülbevaló, drágakövevel, vagy: két kintinó gyártmányu, női- és férfi-biciklil.

Minden szo ára 2 Kr. Csimért külön 30 krajczár

Apró hirdetések.

A hirdetési díj levéljegyekben is beküldhető.

Szép hölgyeim!
Az élet delelőjén vagyok és pénzem is van. A nyár derekán külföldi utra szeretnék menni szórakozás czéljából. Ki tartana velem? Feltételeim csak egy, hogy bájos ismeretlen kívánja, hogy nőül vegyem. Arczképes leveleket vár, a kiadóhivatalba. Cziniikus. 5029

Eladó nyaraló.
A főváros budai oldalán gyönyörű fekvésű, pompás beosztású, a legnagyobb luksussal épített, urasági téri lakásnak is alkalmas egészen új nyaraló, eladó. Kérdezősködhetni a kiadóhivatalban. 5024

Elegánsan butorozott, külön bejárattal szoba az Opera közvetlen közelében, a Lázár-utczában kiadó. Czim a kiadóhivatalban. 5037

Biciklil, valódi, finom The royal enfilé gyártmány, tiz és fél kiló súlyu, teljesen új uti verseny gép, elutazás miatt olcsón eladó. Czim az Esti Hirlap kiadóhivatalában tudható meg. 5036

Hölgyek figyelmébe két csinos jól öltözött fiatalember, testi lelki jó barátok keres két fiatal leányt, kik szintén jó barátok. Alapos a remény, hogy négyesben kellemesen fogják a nyarat eltölteni. Ajánlatokat kérünk Castor és Pollix jellege alatt a kiadóba titoktartásbecsületessz. 4026

Joghallgató,
Ki az összes közép-tolai tantárgyak oktatására képes, németül beszél, a szünidő tartama alatt elvállal egy-két kisebb középiskolai tanulót, hogy őket pótvizsgára előkészítse. Az illető jó modoru és jelenleg is előkelő háznál működik. Igényei nem nagyok. Ajánlatokat «Sikeres vizsga» jellege alatt a lap kiadóhivatalába kér. 5007

Sugár növésű
karcsu, csinos, vagyonos fiatal ember ismeretség hiányában ez uton akar ismeretséget kötni vig kedélyű, szép leánnyal, vagy fiatal asszonnyal. Házaság nincs kizárva. Arczképpel ellátott levelek (diszkreczió biztosítva) a lap kiadóhivatalához «Intim» czimen küldendők. 5033

Hirdetések és előfizetések az „Esti Hirlap” részére elfogadhatnak a kiadóhivatalban Honvéd-utca 4. sz

Erdélyi János népmeséit keresem, az első, eredeti illusztrált kiadásban. Ajánlkozások, az ár megjelölésével «Gyűjtő» czim alatt a kiadóhivatalba intézendők. 5034

Jövedelmező
és tartós foglalkozásra tehet szert az «Esti Hirlap» elárusításával minden férfi, asszony és 15 évnél idősebb fiu vagy leány. Jelentkezéséi idő d. e. 8-11-ig, d. u. 2-4 ig a kiadóhivatalban. V., Honvéd-utca 4 szám.

Vadász önkéntes
keres vadász önkéntesi teljes főszerelést, kéz alatt. Czim a kiadóban. 5040

Cseresznye,
megy, szamócza, sárga barack, málna, dinnye, körte, áfonya, dió, ringlotta stb. befőzésére kitűnő receptekkel bírok. «Befőzés» czim alatt tessék a kiadóban kérdezősködni. 5041

Czipésznek való
Czilindergép keveset használt, elutazás miatt olcsón eladó. Czim a kiadóhivatalban. 1101

Felhívás előfizetésre.

A «Magyar Hirlap» tizennyolczadik fél-évét kezdi meg a jövő hónap elsején.

Benső örömmel hívjuk fel eme körülményre olvasóink figyelmét.

Akik velünk voltak s e hosszú idő alatt rokonszenvűkkel támogattak bennünket, tudják, kik voltunk eddig s ehhez képest mit várhatnak tőlünk ezentul is.

Barátaink, akiknek a kitarására lelkesedéssel hivatkozunk, tisztában vannak azzal, hogy a Magyar Hirlap elvek szülötte, hogy azok az elvek ma is a régiéek.

Ami a jog, a törvény s az igazság nevében kért meghallgatást, annak mindenkor szószólói voltunk. Így lesz ezentul is. E szent háromságnak a védelme, s diadalra juttatása vezet bennünket utainkon, amelyek egyenesek s nyíltak.

Egyetlen urunk és parancsolónk: a közérdek.

Függetlenül, pártnak és hatalmi befolyásnak alá nem vetve, mondunk véleményt mindenről és gyakorlunk ellenőrzést mindennel szemben.

Hivek maradtunk önmagunkhoz s hű maradt hozzánk a művelt középosztály nagy közönsége, amelyre különösen támaszkodunk; mert főképpen ehhez a közönséghe szólunk;

a magyar néme gondolkodásával s a magyar sziv érzületével.

Ez a közönség ösmeri multunkat s jelenünket. Osmeri politikai elveinket, amelyek a magyarság, a demokrácia és a szabadelvűség érdekeinek legmesszebb menő védelmében csúcsosodnak ki.

Politikai és egyéb rovatainkat kipróbált erők szerkesztik s írják. Figyelmünk kiterjed mindenre, ami a közönséget érdekelheti. Tiszteljük a maganélet szentségét, de kérlelhetlenül lerántjuk a leplet a közélet minden oly jelenségéről, amelynek rejjegetését csak a korrupció kívánhatja.

Gondoskodunk olvasóink számára mulattató, vidító olvasmányról is, Társaság rovatunkban, amely az aktuális eseményekkel foglalkozik, legtöbbször tréfásan.

Tisztviselő és hivatalnok külön rovatot talál lapunkban a saját ügye számára. Jogos panaszait közöljük; azok orvoslását sürgetjük s li is vivjük.

Szerkesztői üzeneteinkben minden előfizetőnknek szívesen szolgálunk tanácssal, utbaigazítással, magyarázattal, felvilágosítással. A legbizalmasabb természetű kérdésre is ki merítöe: válaszolunk.

De mindezen kívül gondoskodik lapunk az előfizetők számára még egy sereg különös kedvezményről is!

Az új félévben kapják meg előfizetőink a diszes ingyen Albumot, amely irodalmi és művészeti eseményszámba szokott menni.

Jókai Mór az új félévben kezdi meg gyönyörű új regényét, amelyet lapunk számára irt.

Tolstói remek regényének a Föltámadásnak, eddig megjelent részét díjtalanul kapják meg új előfizetőink.

A Magyar Szalon című pompás folyóiratot, képes gyermeklapunkat s a diszes Francia Divatlapot, amely mindenütt feltűnést kelt, előfizetőink kedvezményes árban, jelentékenyen olcsóbban kapják.

A Magyar Hirlap előfizetési ára negyedévre 3 frt 50 kr., egy hónapra 1 frt 20 kr.

Előfizetni bármely naptól kezdve lehet s az előfizetési pénzek részünkre, V. ker., Honvéd-utca 4. sz. alá küldendők.

A MAGYAR HIRLAP kiadóhivatala.

A kiadóhivatal s a szerkesztőség az V. Kerület Honvéd-utca 4. szám alatt van.

Hová menjünk este?

SZINHAZAK.

Budapest, 1899. június hó 26-án:

Vigszínház.

Az Arany kakas

Bohózat 3 felvonásban. Írták: Blumenthal Oszkár és Kadelburg Gusztáv. Magyarosította: Fái J. Béla.

Személyek:
 Szikra Jullis Haraszthy Gyöngyi
 Füge Antal Hegedüs Ságur
 Daohelmayer Szathmáry Győze
 Ersei Varsányi Emma neje Herzdorf B. M.
 Liza Kostagui Lándorne Mátraió B. M.
 Horváth Gái Melanio leánya Buzás M.
 Klárka Négradi J. Körmös Antal Kazalozky
 Dr. Gyárfás Goth Tourista Balassa
 Müller Otto Tapolezai

Közdete 7 1/2 óraker.

Műsor.

Kedden: A férj vadászni jár. Csütörtökön: Az Arany kakas.
 Szerdán: A férj vadászni jár. Pénteken: A férj vadászni jár.

Fővárosi nyári színház

(a Kriazinavárosban.)
 Hajdu Camilla k. a. és Ujházi Ede ur vendégléptével.
 Constantín abbé.
 Vigjáték 3 felvonásban.
 Kezdete 7 óraker.

Városligeti szinkör.

Igazgató: Feld Zsigmond
Két ember tragédiája.
 Eredeti fővárosi énekes bohózat 3 felvonásban. Írta: Feld Mátyás
 Zenejét szerlette: Fodor karnagy.
 Kezdete fél 8 óraker.

Kisfaludi színház.

O-BUDÁN.
SULAMITH, Jeruzsálem leánya.
 Keleti opera 4 felvonásban 7 képbén. Írta: Goldfaden Dávid
 Zenejét szerlette: Dávidsohn Emánuel.

Ős-Budavára

LITTLE TICH

a világhírű angol komikus

Ella Zuila

a 30 méter magas toronykötelen.
 Belépődíj este 7 óráig 30 kr. ezután 50 kr.
 Mérsékelt árú belépő jegyek a dohányzószobákban

SOMOSSY MÚLÁTÓ

ALBRECHT FERENCZ bérlelő.
 A mulató 16 fokra szellőztetve van.
 Kezdete fél 9 óraker, vége 12 óraker.

„Salon-Pitzberger“

Operette 1 felvonásban Offenbach J.-től.
Blasel Károly urral mint vendég
 Továbbá szenzációs sikere a párisi beutalánknak

„La belle Jane Valdér“

az ő szecesszionisztikus, plasztikus állásaiban
 ugymint a bájos

MISS CHARMION-

nak egyetlen és felülmúlhatlan előadásában:
 «Levelkőzés a levegőben» vagy «Egy boudoir-
 jelenet a léghintán.»

Az ujkor legdivatosabb, leppikánsabb és leg-
 bájosabb látványossága,

Les Welton, Les Jové

és a kitünő júniusi műsor.

Commerce-kávéház.

VIII., József-körút 55. sz.
 Ma és minden nap RACZ LACZI,
 az öreg RACZ PÁLI 30-ik és hangversenyező.
 Nagy opera-egyveleg. Uj!
 A modern opera és operettből összeállította és előanította Rácz
 Laczi. (Előadása egy órán át tart). 338
Családok összejövétele.
 Számos látogatásért esd. KALDOR ZSIGMOND kávé

Ős-Budavári nagyvendéglő

Dankó Pista

első magyar népdalköltő,

Veres Sándor első magyar népdal-
 énekes 30 tagból álló
 társulattal Dankó Pista személyes vezetésével az
 Az „ARANY KAKAS” nagyvendéglő gyönyörű
 udvarán a nagyteremben hangversenyez

„Zöld vadász“

Hermína-ut 47. szám.

Budapest legnagyobb kerthelyisége,
 5000 személy befogadására alkalmas.

Naponta nagy Varieté-előadás

Chorini, Fürst és Baumeister egyesült kitünő
 társulattal. Változatos, teljesen szolid műsor.
 Szünet közben egy híres **zigányzenekar**
 hangversenye.

Minden vásár- és ünnepnapon

Táncmulatság

a nagy teremben, szabad bemenettel. Kitünő italokról,
gőliát maláta- és dupla márcziusi sör, a király-
 rályserfőzdeből, ugyszintén kitünő ételekről és pontos
 kiszolgálásról gondoskodik

Özv. Fehrer Jánosné.

Első magy. kir. szabad.

BLAHA LUIZA fogszájviz,

egyedüli specialitás, mert nemesített gyógynövények-
 ból készült.

Megakadályozza a fogak romlását és a kellemetlen szájbűzt.
 Egy próbavétel elegendő kitünő minőségéről
 meggyőződni: 540

Ára kis üveg 35 kr., nagy 50 kr.

Révai és Társa Budapest,

VI., Ó-utca 42. szám.

Főraktár: Budapesten Diana-gyógyszertár Károly-kör-
 út és Doh-utca sark, továbbá: Lányi és Draudt dro-
 gueria, Koronaherczeg-utca 10. és a többi gyógyszertárban.

KÁVÉ

Fiuméből

közvetlen a tengeri hajóról szétküldve
 1 zsák 4 kgr. Rio kávé jó ízű ———— 4.80
 1 zsák 4 kgr. Portoriko kávé nagyszemű ———— 5.60
 1 zsák 4 kgr. Kuba kávé nagyszemű ———— 5.78
 1 zsák 4 kgr. Portoriko gyönyörű kávé nagyszemű ———— 6.12
 1 zsák 4 kgr. kék java gyönyörű kávé ———— 6.80

elvámulva, bérmentve és esomagolva minden más
 költség nélkül. Meg nem felelő kávét kicserélünk.
 Árjegyzéket és látkepes levelezőlapot kívánatra ingyen
 küldünk.

FRATELLI DEISINGER,

FIUME, Scafalo 228.

A magyarországi kávék hevesarálási forrása.

Olcsó valódi

arany ezüst-nemű be-
 vásárlási forrás

14 karátos arany jeggyűrűk 4 forinttól feljebb;
 pontosan szabályozott zsebhórák 5 forinttól 14 ka-
 rátos aranyórák 15 forinttól valamint 13 próbás
 új ezüst tárgyak 6 krajczárjával grammját szállít

Lukács M. Márton

ékszer- és órás czég

Budapesten, IV., Váci-utca 4.
 a zsidóbarát-utczával szemközt.

Vidékre árjegyzék kívánatra ingyen
 és bérmentve. 110

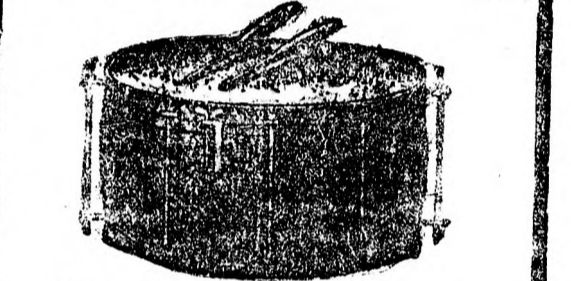
**SCHOLZ-féle
 uszoda
 megnyitattott**

18541.

Sternberg Armin és Testvére

hangszergyár
 császári és királyi udvari szállítók
 Budapest, Kerepesi-ut 36.

Tornászati dobok

1a számú rézesttel vas abracsokkal 4 csavarral 27 cm
 átmérővel 7 ft. — 1b sz. ugyanolyan 5 csavarral
 29 cm. átmérővel erősebb szerkezettel 9 ft. — 2a sz.
 magasabb részlettel, vas abracsokkal, 6 csavarral 30
 cm. átmérővel 11 ft és felj.

Katonai és községi dobok.

3a sz. rézesttel, vasabracsokkal 6 csavarral 30 cm.
 átmérővel 11,50 — 3b ugyanolyan, rézabracsokkal,
 finomabb kiv. 14 ft. — 4a rézesttel vasabracsokkal
 6 csavarral 33 cm. átmérővel 12,50 és feljebb.

Ulsztrált árjegyzék a) harmonikáról, b) mechanikai
 zenélő művekről és zenélő dísztárgyakról, c) az összes
 egyéb hangszerekről, mint hegedők, fuvolák, szimbalmok,
 oltárak, harmoniumok, zongorákról stb. ingyen kaphatók,
 csak megnevezendő, hogy minő hangszerről kívánatik az
 árjegyzék.

„MAGYAR KÖNYVTÁR“.

Szerkesztő: RADÓ ANTAL

Kiadja: Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai)

A legújabb számok a következők:

- 113. Papp Dániel. Utolsó szerelmek és egyéb elbeszélések
 Papp Dániel kétségtelenül egyike a legújabb magyar
 elbeszélő irodalom legkiválóbb művelőinek. Gondol-
 latmélység, eredeti életfelfogás eleven, művészi stílus
 teszik erejüket.
- 114. Molière. A Botesinálta doktor. Vigjáték három
 felv. Ford. Gabányi Árpád.
 Molière ez egyik legnépszerűbb és legvidámabb
 darabját Gabányi kitünően utította át magyarra.
- 115. Virág Benedek válogatott költeményei. Bevezette
 és jegyzetekkel ellátta Zlinszky Aladár.
 A magyar klasszikus iskola e legelső kiválóbb
 költőjének minden tekintetben sikerült kiadása.
- 116. Murai Károly. Mese-mese.
 Nem gyermekmesék, hanem a népszerű szerző
 derült világnézetének a mese köntösében való meg-
 nyilatkozásai.
- 117. Dr. Korchmáros Kálmán. Kerékpáros-katéb.
 E számos képpel ellátott füzet minden magyar
 kerékpárosra nézve nélkülözhetetlen. A kerékpárra
 való bánást, a nagyobb tourokhöz való készülést
 stb., szóval mindent alaposan és világosan meg-
 magyaráz.
 Megrendeleknél el gondó a füzet számát jelezni.
 * Egy-egy szám ára 15 kr. *
 Minden füzet egyenkint kapható.
 Megrendelhetők:
LAMPEL RÓBERT (Wodianer F. és Fiai)
 könyvkereskedésben
 Budapest, VI. ker., Andrássy-ut 21. szám.
 Teljes jegyzék kívánatra ingyen és bérmentve küldetik